Uitgave 2022-6 • periode 23 oktober - 18 december 2022

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

LUTHERROOS

Kerkblad van de Evangelisch-Lutherse gemeente Zuid-Nederland

Noord-Brabant - Limburg - Nijmegen

Met informatie over de kernen Bergen op Zoom, Eindhoven, Heusden, Nijmegen en Zuid-Limburg

Bij de Voorplaat

Het Allerheiligenklooster is een voormalig Premonstratenzer klooster dat nog steeds in puin ligt in de stad Oppenau in het Zwarte Woud. Gelegen in het Lierbachtal, een zijdal van het Renchtal, bestond het klooster van rond 1195 tot het in 1803 werd geseculariseerd. Gedurende deze tijd had het een religieuze en culturele invloed op gebieden van het centrale Zwarte Woud, met name de valleien van Renchtal en Achertal, door pastoraal toezicht en de kloosterschool.

Op de boot tijdens de buitendag maakte Jouk Boon een schets van het interieur benedendeks. Hiernaast het eindresultaat.

Van de Redactie

De hete zomer is voorbij, het is duidelijk herfst aan het worden. We konden ook wel wat regen gebruiken. Iedereen is weer terug van vakantie en de diensten vangen weer aan. Om dat gezamenlijk te vieren was er 4 september 'onze' buitendag, de dag dat alle gemeenteleden van Luthers Zuid-Nederland samenkomen bij een kerkdienst en er een leuke zondag van maken. Dit keer was dat in Heusden. Maar lees meer hierover op pagina 14 en 15.

Bij de vorige editie ging er iets fout met de drukkerij. Om die uitgave toch op tijd bij iedereen in de bus te krijgen is een noodsprong gemaakt en is de Lutherroos op een kleiner formaat gedrukt. Waarom dat wel snel kon is een technisch verhaal dat ik u wil besparen. Maar we zijn nu weer terug in het vertrouwde formaat. En zijn dus de letters weer groter.

Heel veel leesplezier
Namens de redactie
Martin de Groot

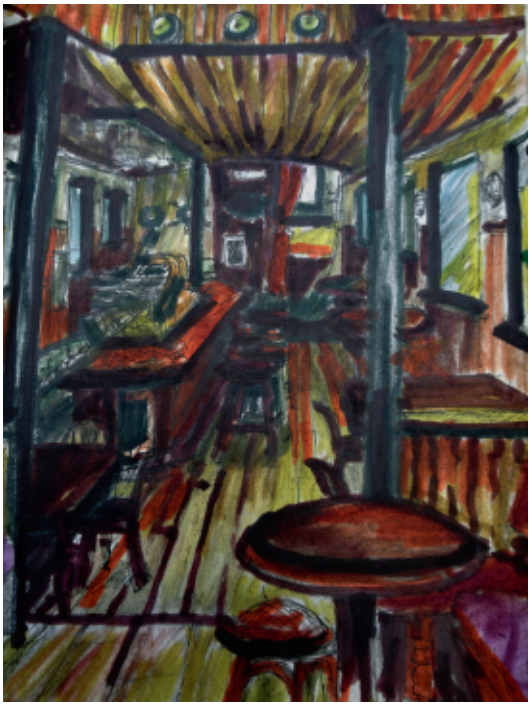

Colofon

De Lutherroos is een uitgave van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland en verschijnt zeven maal per jaar en wordt toegezonden aan (doop)leden van de gemeente en aan belangstellende relaties.
Overname van artikelen en/of foto's is toegestaan mits met vermelding van "Lutherroos" en het editie-nummer.

Redactie Lutherroos:
Dick Eekel (hoofdredacteur en redactie Eindhoven)
Susanne Freytag (predikant)
Coby van Dam-Bouwens (redactie Nijmegen)
Gerda Boon (redactie Zuid-Limburg)
Martin de Groot (eindredacteur, lay-out en productie)

Redactieadres:
p/a Vennekerhei 39
5508 WB Veldhoven
redactie@lutherszuidnederland.nl

Adrescorrectie en/of klachten over toezending:
Tom Tempelaar, Amerlaan 2
5626 BP Eindhoven
secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Oplage: 600 exemplaren

Kopij aanleveren voor de volgende editie:
vóór 7 november 2022.
Die editie geldt voor de periode
van 11 december 2022 - 5 februari 2023.

Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?

U kunt altijd contact opnemen met de predikant.
U kunt vriend of lid worden van de Evangelisch-Lutherse Gemeente.
Hiervoor kunt u contact opnemen met de secretaris.
Vrienden en leden ontvangen automatisch de Lutherroos.

Daarnaast kan iedereen die geïnteresseerd is aangeven de Lutherroos te willen ontvangen.
Wilt u dan uw naam, adres en geboortedatum opsturen naar: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Er zijn geen abonnementskosten maar een bijdrage aan de kosten van het blad in de vorm van een gift is van harte welkom.

Digitaal en op papier?
Ontvangt u de Lutherroos op papier en wilt u het blad ook digitaal ontvangen geef dit dan via een e-mail met uw naam en uw e-mailadres door aan redactie@lutherszuidnederland.nl.

Wilt u bijdragen aan de kosten van het kerkblad:
NL87 INGB 0001 1373 31
Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
vermeld: Gift kosten Lutherroos

Inhoudsopgave

Van de redactie.....2
Bij de voorplaat.....2
Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?.....3
Colofon.....3

Meditatie: Allerheiligen.....4
Duitse Adventsbijeenkomsten.....5
De Lutherwandeling van 1510.....6
Luthers Dagboek 7
Liederen van Luther.....8
Verkiezing kerkenraadsleden.....8
Van de ledenadministratie.....9
De kerk is geen woonkamer.....9
Luchthavenpastoraat.....10
Uit de kerkenraadsvergadering.....11
In Memoriam.....12
Summer School Lutherse Kerk 2022.....13
Een zonnige buitendag.....14

Advertenties.....16
Verjaardagen in Zuid-Nederland.....17

Kern Bergen op Zoom.....18
– Oorlog en Vrede.....18
Kern Eindhoven.....19
– Agenda Eindhoven.....19
– Berichten uit Armenie.....19
– Pastorale zorg.....20
– Muzikale ochtend DORELU.....20
– Collectes.....21
– Advents bijeenkomst.....22
– DoReLu Bijbelgespreksavond.....22
– Uit de kerncommissie.....22
– Adventsbijeenkomst.....22
Kern Heusden.....23
– Najaarsberaad 30 oktober.....23
– Orgelbespeling met onbestaanbare meesterwerken.....23
Kern Nijmegen.....24
– Collectes.....24
– Regenboogviering.....25
– Open Monumentendag.....25
– Nijmegen in dialoog.....26
– Collectes augustus-september.....26
– Uit de kerncommissie.....26
Kern Zuid-Limburg.....27
– Kom op de soep in Op de hoek.....27
– Collectes.....28
– Dominee Kupfernagel.....28
– 23 oktober muziekdienst.....28

Contactadressen.....29
Vieringen.....30-31
– Kerkdiensten Eindhoven.....30
– Kerkdiensten Heusden.....30
– Huisviering Bergen op Zoom.....30
– Kerkdiensten Nijmegen.....31
– Kerkdiensten Zuid-Limburg.....31

Meditatie:

Allerheiligen

Gedenkdag der heiligen

Onlangs stelde een gemeentelid na de dienst een vraag over de heiligen en hoe dat zit in de verschillende kerkelijke tradities. Dat thema van de 'heiligen' past zeker in deze tijd van het jaar.

Op 1 november wordt namelijk de gedenkdag der heiligen (Allerheiligen) gevierd en het was juist aan de vooravond van deze kerkelijke feestdag dat Maarten Luther zijn 95 stellingen op de kerkdeur van de slotkerk te Wittenberg heeft gepubliceerd. Dan kwamen er immers veel mensen in de kerk.

Op de gedenkdag der heiligen, Allerheiligen, worden zij die in de hemel zijn, herdacht.
Op 2 november, Allerzielen, worden de overledenen herdacht die zich nog in het vagevuur bevinden. De heiligen die met hun naam als 'heilige' worden geëerd, zijn zij die als bijzonder goede gelovigen andere gelovigen tot voorbeeld kunnen zijn. Zij hebben de kerkelijke titel 'heilige' gekregen. Al vroeg werden in de christelijke kerk martelaren als heiligen geëerd.

Later kwamen er kerkvaders bij. In de middeleeuwen groeide het aantal heiligen enorm. Om dit enigszins in te perken, kwamen er vanaf de 10e eeuw regels en procedures voor de heiligverklaring, waarbij alleen de paus nog een heiligverklaring kon uitspreken.

De middeleeuwen kenden een uitgebreide heiligenverering. Daarbij hoorde dat men zich tot de heilige richtte en de heiligen om voorspraak bij God bad. Luther verzuchte dat er voor zowat elke kwaal en nood een heilige te vinden was. "Wanneer iemand kiespijn heeft, zo vast hij en vereert de Heilige Apollonia; vreest hij een brand, maakt hij de Heilige Lorenz tot zijn noodhelper, vreest hij de pest dan doet hij een gelofte aan de Heilige Sebastian of de Heilige Rochus."

Luther was zelf ook met deze vanzelfsprekende heiligenverering opgegroeid. Zijn eigen voornaam 'Maarten' is verbonden met het gebruik dat een kind naar de Heilige van de doopdag werd vernoemd. Luther werd op 10 november 1483 geboren en op 11 november, de dag van Sint Maarten, gedoopt. Hij was ook zeker vertrouwd met de Heilige Barbara de beschermheilige van de mijnwerkers. Zijn vader werkte immers in de mijnbouw. En Luther zelf heeft als student in een heftig onweer de Heilige Anna aangeroepen en de gelofte gedaan monnik te worden. Een gelofte die vergaande gevolgen voor zijn leven had.

Door de opkomst van de vele heiligen waartoe zich de gelovige kon wenden, raakten God en Christus steeds meer op de achtergrond. God werd alleen nog maar gezien als de onbenaderbare, strenge en oordelende God.

Luthers herontdekking van de genadige God had ook vergaande gevolgen voor de heiligenverering. Christus is namelijk de enige middelaar die ons bij God brengt. In het licht van Christus als enige ware middelaar verbleekten de heiligen net als de sterren in de ochtend verbleken wanneer de zon opgaat.

De omweg via de heiligen is niet meer nodig. Zo keerde Luther zich tegen de verering van de heiligen, tegelijkertijd mochten de beelden van de heiligen in de kerken blijven. Die heiligen kunnen namelijk de gelovigen wel een voorbeeld zijn en zo het geloof versterken. Een heiligenverering die afleidt van Christus stuit op kritiek van Luther, maar heiligen die de gelovige juist bij Christus brengen verdienen een plek in de kerk. Wij allen worden door de Heilige Geest in het geloof geheiligd en maken hierdoor deel uit van de gemeenschap der heiligen.

Op de gedenkdag der heiligen mag u juist denken aan de heiligen, dat wil zeggen de gelovigen uit alle tijden, die u tot voorbeeld zijn geweest. Wie zijn uw heiligen? Deze 'heiligen' hoeven

geen bekende heiligen te zijn. Dat kan een vader, moeder, grootouder of elk ander persoon zijn die u tot voorbeeld en inspiratie is geworden en u dichter bij het geloof heeft gebracht. Zo gedenken wij – in lijn met Luther - de heiligen.

ds. Susanne Freytag

Duitse Adventsbijeenkomsten

De adventstijd heeft in de Duitse cultuur een eigen karakter. Behalve in de kerkdiensten kent Nederland geen afgezonderde adventstijd. Na Sinterklaas verschijnen overal meteen al de kerstbomen en kerstversieringen. Wie het niet van huis uit of op andere manier heeft meegekregen weet niet wat een 'Duitse' adventssfeer inhoudt.

In al onze kernen hebben we leden met een Duitstalige achtergrond. Daarnaast is de groep Duitsers de grootste groep buitenlanders die in Nederland woont. Met het organiseren van een Duitse Adventsbijeenkomst willen we de verbinding leggen met hen die uit Duitstalige landen naar Nederland zijn gekomen en de sfeer van een Duitse adventsbijeenkomst missen.

Ook is het fijn om eens in de moedertaal met elkaar te spreken en bekende liederen in die taal

te zingen. Een bijeenkomst voor alle leeftijden van jong tot oud in een informele sfeer.
En uiteraard zijn alle Nederlanders die het leuk vinden om in het Duits mee te doen van harte uitgenodigd voor deze bijeenkomsten!

Er zijn in drie kernen Duitse adventsbijeenkomsten gepland:

- **Kern Zuid-Limburg**:
  Zondagmiddag 27 november: 15.00 uur
- **Kern Eindhoven**:
  Zaterdagmiddag 10 december: 14:30 uur
- **Kern Nijmegen:**
  Zondagmiddag 11 december: 15:00 uur

Vielleicht möchten Sie bei der Vorbereitung eines solchen deutschen Adventstreffens mitmachen. Für alle drei Orte haben sich schon einige Personen bereit erklärt, das Treffen mit vorzubereiten, aber es wäre schön, wenn es noch mehr wären. Neben der Vorbereitung des eigentlichen Treffens geht es auch darum, wie wir am besten die deutschsprachige Mitbürger erreichen können.

Wer an einem der Orte mitmachen will kann sich bei mir melden:
Susanne Freytag
ds.freytag@lutherszuidnederland.nl
oder 06-43955283

De Lutherwandeling

van Wittenberg naar Rome in 1510

Achter Luther aan lopen
Een tocht op stevige stappers

Prof. dr. Markus Matthias (1956) is sinds 2008 hoogleraar Lutherana aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Amsterdam. Zijn wieg stond in het Duitse Mainz.

Etappe 1: Van Wittenberg naar Kemberg

Markus Matthias over zijn wandeltocht in het voetspoor van Luther. Een serie met belevenissen, ontmoetingen, overdenkingen en beschouwingen opgedaan tijdens zijn voettocht in navolging van Luther in 1510 met Rome als einddoel.

In het eerste jaar (2021) liepen wij van Wittenberg (de witte berg boven de Elbe) naar Rötha in het zuiden van Leipzig. Wij hadden daarvoor zes dagen met gemiddeld 20 km per dag (dus in het geheel 120 km) ingepland – met de hele bagage van z'n 7 kg.

Na een kort bezoek bij Martin Luther in het Augustijnerklooster in Wittenberg ging het via de zuidelijke stadspoort (Elbtor) eerst over de Elbe, vervolgens door enkele kleine dorpjes en dan door het vlakke land naar Kemberg toe. Aldaar kruisten zich onze wegen met die van Luther. Want hij is waarschijnlijk direct langs de oude weg (ca. 16 km) gegaan, waar vandaag de dag de moderne Bundesstraße 2 loopt, terwijl wij prefereerden om op mooie wandelpaden door het landschap te lopen (20 km).

Augustijnerklooster in Wittenberg

Kemberg was ten tijde van Luther een stad van mensen die grotendeels als boeren in de omgeving hun grond hadden. De stadskerk van Kemberg was vrij recent gebouwd (1290-1340), dus slechts 170 jaar voordat Luther daar doorheen kwam op zijn weg naar Rome.

St.-Marien-Kirche - Kemberg

Luther is ook op latere leeftijd, toen hij hoogleraar en predikant in Wittenberg was, meerdere keren in Kemberg geweest. Zo vertelt Luther (WA.TR 3, 3722; 2-2-1538) dat hij samen met een collega uit Wittenberg, de jurist Hieronymus Schurff, op 1 November 1517 in Kemberg over de aflaathandel had gesproken: "God heeft ons wonderbaarlijk gered uit de geschillen, mij echter ook buiten mijn weten daarin ingevoerd, meer dan 20 jaar geleden.

Hoe teer was het aan het begin toen wij in het jaar 1517 na Allerheiligen [1 november] naar Kemberg kwamen. En toen ik me voorgenomen had tegen de grove, openbare misvatting van de aflaat te schrijven, heeft D. Hieronymus Schurff weersproken: ‚Wilt U tegen de paus schrijven? Wat wilt U doen? Men zal het niet tolereren!' Daarop zei ik: ‚Hoe dan, als ze het moeten verdragen?'" Zeker elf keer heeft Luther in Kemberg gepreekt.

Bijzondere aandacht verdient Kemberg, omdat hier Bartholomäus Bernhardi (1487–1551) sinds 1518 provoost (toezichthouder) is geweest, een oude medeleerling van Luther uit Eisenach, vervolgens (1509) ook Augustijnermonnik in Wittenberg en een trouwe ondersteuner van Luthers positie.

Bernhardi heeft in Kemberg van begin af aan voor de reformatie van de kerk gewerkt, vooral door in mei 1521 als één van de eerste predikanten überhaupt te gaan trouwen. Luther schreef daarover tegen Melanchthon (WA.Br 2, Nr. 413; 26-5-1521): „De nieuwe echtgenoot is bewonderenswaard, omdat hij voor niets bang is en zich zo gehaast heeft in deze onrustige tijden." Zo is Kemberg voor ons ook een plek ter herinnering aan onze voorouders geweest die noch keizer noch paus vreesden als het erom ging voor de waarheid in te staan.

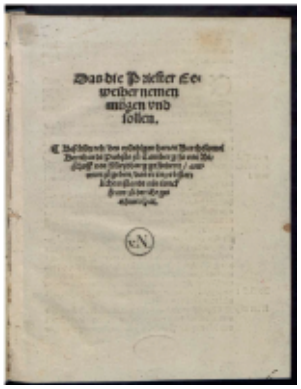

Verdedigingsgeschrift van Bartholmäus Bernhardi

Toen Luther op 18 februari 1546 in Eisleben overleden was, werd zijn grafkist in de nacht van 20 tot 21 februari hier in de stadskerk bijgezet en de burgers van Kemberg hielden voor hem een dodenwake.

Om te overnachten gingen wij echter nog een stuk verder, de natuur in naar Lubast, het begin van de Dübener Heide.
Het werd toch een lange dag en al mijn ongeoefende lichaamsdelen vroegen alleen nog: niet bewegen, rusten! Luther was op dezelfde dag waarschijnlijk nog 20 km verder naar (Bad) Düben gelopen …

Markus Matthias

Luthers Dagboek 2022-2023

Binnenkort verschijnt het Evangelisch-Luthers Dagboek 2022-2023. Dit boek kan voor u een dagelijkse begeleider worden voor het komende kerkelijk jaar. Elke dag wordt een bijbellezing aangereikt met een bijbehorende uitleg, gedicht, lied of gebed. U heeft met dit boek een waardevolle verzameling van teksten in handen.

Traditiegetrouw vindt u in deze uitgave de liturgische gegevens van de zon- en feestdagen met de bijbellezingen van zowel het Luthers rooster als het gemeenschappelijke rooster, het zondagslied en de liturgische kleuren van de zondagen. Een boek dat de moeite waard is!

Bestellen

De prijs van het dagboek is dit jaar vastgesteld op € 18,00 (exclusief verzendkosten)

Wanneer u het dagboek in de kerk wilt ophalen dan bij voorkeur bestellen bij uw lokale conctactpersoon dat maakt de verzending eenvoudiger.

Dat is:
- Voor Eindhoven Tom Tempelaar
- Voor Heusden Hannie de Kruijf
- Voor Nijmegen ds. Susanne Freytag
- Voor Zuid-Limburg Keety Mulder

Maar u kunt ook een exemplaar bestellen door een e-mail te sturen naar secretaris Tom Tempelaar:
secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Wel opgeven in welke van de vier kerken u het boek wilt ophalen.

Liederen van Luther

Vater unser im Himmelreich

In deze serie behandelt een predikant de liederen van Luther in willekeurige volgorde. Het is de bedoeling dat al zijn liederen een keer aan bod komen.

In het onder andere door de Stichting Lutherse Uitgeverij en Boekhandel (SLUB) uitgegeven boekje "Alle liederen van Luther" staat de bekende berijming van het Onze Vader door Luther vermeld onder nr. 17.

In ons liedboek staat een, in tekst ietwat gewijzigde versie van André Troost onder nummer 370. In het Liedboek der kerken stond een, zich meer aan de tekst van Luther vastgehouden vertaling, van Jan Wit.

Dit lied is in de loop der jaren veel gezongen. Tijdens de Synode van Dor-drecht (1618) werd dit lied naast de berijmde psalmen toegevoegd in het gedeelte "Eenige gezangen" en zo toegelaten om in de gereformeerde eredienst gezongen te worden.

De tekst van het lied was door Luther niet direct bedoeld als een berijmde versie van het Onze Vader maar eerder als een uitleg van dit gebed. Het is daarom interessant om de tekst van de versie van het lied van Luther naast de uitleg van Luther van het Onze Vader in zijn "Kleine Catechismus" te leggen.

Luther schreef dit lied als een "Nachdichtung" van zijn Catechismus pas in het jaar 1538 of 1539 op de melodie van het tafelgebed van de Monniken in Salzburg en uit het gezangboek van de Böhmische Brüder (De Hussieten).

Veel Componisten lieten zich door dit lied inspireren zoals o.a. Dieterich Buxtehude en Johann Pachelbel. De melodie komt terug in de Johannes Passion van J.S. Bach alsmede meerdere composities zoals bijvoorbeeld in BWV 636 en BWV 737.

In het eerste vers komt een samenvatting van Luthers theologie:

Vater unser im Himmelreich,
der du uns alle heißest gleich
Brüder sein und dich rufen an
und willst das Beten von uns han:
gib, dass nicht bet allein der Mund,
hilf, dass es geh von Herzensgrund.

Door het geloof noemt God ons broeder en zuster. Vrees niet in dit leven noch in het toekomende leven. God wil van ons een gebed, dat uit ons hart komt.

ds. Willem Boon

Verkiezing kerkenraadsleden

Conform de kerkorde en onze plaatselijke regeling zijn na een periode van vier jaar de volgende kerkenraadsleden aftredend:

- Keety Mulder, diaken (Zuid-Limburg)
- Irene Oosterveer, ouderling-kerkrentmeester (Eindhoven)
- Tom Tempelaar, ouderling (Eindhoven)

De datum van aftreden is 1 januari 2023.

Dit betekent dat er een vacature is voor de ambten: ouderling, ouderling-kerkrentmeester en diaken.

Gemeenteleden van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland kunnen voor ieder ambt een kandidaat aanbevelen. Zichzelf kandidaat stellen is niet toegestaan. De brief met de kandidaat en het ambt moet vóór 15 november 2022 bij het secretariaat worden ingediend. Wanneer de voordracht is ondertekend door minimaal tien gemeenteleden dan is de kerkenraad gehouden de kandidaat op de kandidatenlijst te plaatsen.

Indien er geen kandidaten worden ingediend, dan zijn de genoemde aftredende kerkenraadsleden terstond herkozen. Zijn er wel kandidaten dan zal er een verkiezing uitgeschreven worden.

Tom Tempelaar, secretaris

De kerk is geen woonkamer

Het zal niemand zijn ontgaan dat de kosten van verwarming sterk gaan stijgen. Dat betekent dat we ook in de kerken zuinig moeten gaan stoken. De tijd dat we in de winter zonder jas aan in de kerk konden gaan zitten behoort dus tot de verleden tijd.

Ik moet zeggen dat ik toen ik uit Duitsland naar Nederland kwam er zeer verbaasd over was dat men hier de kerken in de winter zo warm stookte dat de kerkgangers hun jas konden uitdoen. Dat gebeurde zelfs in monumentale kerken waar een gigantische ruimte zondags werd opgestookt tot een woonkamertemperatuur aan de grond voor de kerkgangers. Ik was gewend dat je in de winter met jas aan in de kerk zit.
Toen ik vroeg hoe dat zo kwam vertelde men me dat het goedkope gas uit Groningen daar een rol bij speelde en dat men het huiselijker vond om zonder jas in de kerk te gaan zitten.

Maar kerken zijn niet gebouwd als woonkamer. Wie de geschiedenis van oudere kerkgebouwen kent weet dat deze gebouwd zijn als gebouwen waar je vanuit de straat binnen wandelt en daarin God en elkaar ontmoet.

De functie van het kerkgebouw is om de mensen

allereerst tegen regen en wind te beschermen. Dat wisten de protestanten wel te waarderen die eerder hun diensten in de buitenlucht als hagenpreken hebben moeten houden.

Een wat koudere kerk waren we door corona al een beetje gewend. Toen moest immers zo veel mogelijk worden geventileerd. We willen ook niet dat men helemaal verkleumd van een kerkdienst thuiskomt. Dus het wordt zoeken naar de goede balans tussen zuinig en comfortabel.

U kunt ertoe bijdragen door uzelf wat warmer te kleden wanneer u naar de kerk gaat. Schoenen met een dikke zool helpen ook veel leerde ik van een musicus die veel in kerken speelde. In sommige van onze kerken zijn er (fleece-)dekens, zoals je die wellicht kent van horeca-terrassen in de herfst. Maak daar gerust gebruik van. Zo een deken helpt uitstekend om warm te blijven. Het is misschien in het begin wat wennen, maar zo zorgen we er samen voor dat de stookkosten betaalbaar blijven en wij zelf niet te veel kou lijden.

ds. Susanne Freytag

Van de ledenadministratie

Verhuisd:
mw. M. Bijl naar Burg. De Kuijperlaan 6-16, 5461AA Veghel

Overleden:
10 september 2022 Francis Hendrica Gravestein, geboren 29-10-1966 (55 jaar).
23 september 2022 Maria Hermina Veldkamp-van Andel. geboren 1-4-1930 Gorinchem.
25 september 2022 Brynhild Nygaard. geboren 13 februari 1937 Mandal (Noorwegen).

Luchthavenpastoraat

Bidden voor het eten

Op het vliegveld is veel eten te koop. Even snel, staande in de rij wat naar binnen werken of in het restaurant er bij gaan zitten, om voor het inchecken nog even wat in je maag te hebben.

Bijna al het eten wordt achteloos naar binnen gepropt. Ook door mij. Op het terras zag ik een vrouw met twee kinderen. Ze had in het restaurant een pizza gekocht. Ze zette die pizza op tafel en zei tegen de kinderen: “nou gaan we bidden voor het eten” en ze vouwden hun handen.

Na het gebed sprak ik ze aan en zei wat mooi dat jullie bidden voor het eten. We spraken verder over dankbaarheid. Je mag dankbaar zijn als je te eten hebt. Het is niet vanzelfsprekend, velen hebben niet te eten. Als je het achteloos naar binnenpropt denk je er verder niet bij na.

Bidden zorgt ervoor dat je ook gaat nadenken bij het eten. En dat je eet met aandacht voor het eten en aandacht voor elkaar.

Dankbaarheid kan je uiten door te bidden. Ze waren ook dankbaar dat ze op vakantie konden gaan.
Het vliegveld is een plek van drukte en haast, wat mooi dat daar toch altijd nog mensen te vinden zijn, die de rust zoeken van het gebed.

Mirjam van Nie

De Rij

Vanwege de drukte en het feit dat er minder personeel beschikbaar is bij de beveiliging, staan er lange rijen bij Eindhoven Airport.

Wij hebben allemaal wel eens in de rij gestaan. Dat kan op veel verschillende manieren. Op een ongeduldige zenuwachtige manier. Of op een ontspannen prettige manier. Op Eindhoven Airport is het goed georganiseerd. Er is informatie beschikbaar en de rij schiet op. Bovendien is er, als je geluk hebt, live muziek aanwezig. Dat alles helpt, om het staan in de rij ontspannen te maken.
Als ik mensen spreek die in de rij staan, zijn ze

over het algemeen goed gehumeurd en vinden het leuk even een praatje te maken en te vertellen over hun bestemming. Een vrouw begon te vertellen over de ziekte van haar moeder. Dat gesprek duurde wat langer en toen heb ik een stukje met haar meegelopen.

Meegelopen in de rij, meegelopen in haar situatie. Het was wel niet een tweede mijl, maar toch, een stukje meegelopen met datgene wat deze vrouw doormaakte in haar leven. Dat is wat luchthavenpastoraat is, maar ook pastoraat in het algemeen. Een eindje meelopen.

Mirjam van Nie

Uit de kerkenraadsvergadering

De kerkenraad heeft op 22 oktober in de Dommelhoefkerk in Eindhoven vergaderd.

• Dhr. Mark van Alebeek heeft de kerncommissie van Nijmegen verlaten en Leny Rampelt wordt door de kerncommissie Eindhoven voorgedragen als nieuw lid. De kerkenraad is akkoord met de benoeming van mevr. Leny Rampelt als kerncommissielid.

• Op advies van de visitatiecommissie zullen we komend jaar meer kerkenraadsverga-deringen gaan houden, zodat we beter invulling aan het beleid kunnen geven.

• De kerkenraadsvergadering is in principe akkoord met de in mei besproken financiële gegevens van de diaconie, mits de ontbrekende zaken zo spoedig mogelijk op juiste wijze worden afgehandeld.

• Het door de twee Nijmeegse kerkenraadsleden ingediende bezwaar over het kerkenraadsbesluit over de verkoop van de kerk in Nijmegen, is door de Commissie voor Bezwaren en Geschillen op alle punten verworpen. De kerkrentmeesters zullen een plan van aanpak gaan opstellen en over de verkoop zal niet alleen overleg met Nijmegen zijn, maar ook met alle leden van de ELG Zuid-Nederland.

• De kerkenraad gaat begin november in retraite. Voor de begeleiding van deze dagen wordt een externe begeleider aangetrokken.

• Omdat er onduidelijkheden waren omtrend het gebruik van het kerkgebouw in Nijmegen heeft het college van kerkrentmeesters eind juni overleg gevoerd met vertegenwoordigingen van de Beheersstichting en de kerncommissie. Daar is duidelijk gemaakt dat de Stichting Behoud Lutherse Kerk Nijmegen het beheer over het kerkgebouw voert. De kerncommissie dient voor alle gebruik van gebouw en grond toestemming van de beheersstichting te hebben.

• Omdat de stookkosten van het kerkgebouw in Nijmegen volledig uit de hand zouden kunnen gaan lopen, wordt overwogen om het kerkgebouw gedurende de stookperiode te sluiten. Het college van kerkrentmeesters is naarstig op zoek naar een mogelijke andere locatie voor de kerkdiensten.

• Drie kerkenraadsleden hebben hun periode van vier jaar er op zitten en treden dan automatisch af. Het bericht hiervan staat elders in dit blad.

Tom Tempelaar, secretaris

In Memoriam

Maria Hermina (Riet) Veldkamp - van Andel

*** Gorinchem 1 april 1930**
† Loon op Zand 23 september 2022

Lief mens, je blijft bij ons als degene die ons in liefde bij elkaar houdt.

'Lief mens' was het thema van haar afscheidsdienst, zeer toepasselijk gekozen door haar kinderen en kleinkinderen. Die tekst sprak ze uit als ze afscheid nam van haar bezoek. Met 'lief mens' kreeg iedereen van haar een cadeau van warmte mee voor onderweg.
Ds. Marlies Schulz leidde op 30 september de afscheidsdienst met veel ruimte en warm welkom voor niet- en andersgelovigen, zoals Riet het beslist had gewild.

Riet was altijd gastvrij, vaak kwamen we bij haar op de Kooikerhof koffie drinken na de dienst, vrolijk begroet door haar hond. Ze was actief in het bespreken van de dienst en had een mooie mix van spirituele en intellectuele kijk op de kerkzaken. Als gemeenteleden kenden we haar als mild, humoristisch en menselijk.

Het was een hele stap om haar grote huis te verruilen voor een functionele seniorenflat in Molenwijck. Al bij de eerste proeflogeerpartij slaagde ze erin om ter plekke een vriendschap te smeden. Na de verhuizing heeft ze nog jaren genoten van het comfort van de goede verzorging, tot en met haar laatste dag.

Eind 2019 zag het er voor Riet naar uit dat haar tijd was gekomen, ze nodigde ons allen uit om afscheid te komen nemen. Maar ze knapte weer op. Helaas viel haar bonustijd samen met de Covidperiode, maar toch heeft ze nog intens geleefd en genoten van haar kinderen en kleinkinderen en achterkleinkinderen deze laatste 20 maanden. Een mooi afscheid in slow motion van een mooi, lief mens.

Klazien Laansma

In Memoriam

Brynhild Nygaard

*** Mandal (Noorwegen) 13 februari 1937**
† Beek 25 september 2022

echtgenote van Jos Schepers

Bijzonder liefdevol en altijd met een positieve blik. Dankbaar voor een rijk leven samen en alle mooie herinneringen.

Brynhild is opgegroeid in Noorwegen. Ze was reislustig en geïnteresseerd in andere culturen. Ze durfde het aan om als studente naar Nederland, naar Groningen te gaan. Daar leerde ze haar man Jos Schepers kennen.

Afgezien van twee jaar Tunesië hebben ze hierna altijd in Sittard gewoond. Heel vanzelfsprekend terwijl dat niet zo vanzelfsprekend was, is ze altijd haar vak als anesthesist blijven uitoefenen. Ze was trouw in haar vriendschappen met haar Noorse vriendinnen door al die jaren heen. Als mens was ze altijd oprecht geïnteresseerd in de ander. Ze liet altijd iedereen voorgaan en ging van het goede in de ander uit.

Ze werd voorzitter van de kerkenraad van de Lutherse gemeente in een moeilijke tijd. Toen ze gevraagd werd vond ze het haar plicht om dit te doen. Ze heeft er het hare toe bijgedragen om de mensen weer bij elkaar te brengen. Het geloof was voor haar een steun en kracht in het leven.

De laatste jaren begon ze heel geleidelijk de grip op het leven te verliezen. En in het laatste jaar kon ze zich steeds minder zelf redden. Fijn was het dat ze met haar man en dochter dit voorjaar nog naar Noorwegen is geweest. De laatste maanden verbleef ze in een verpleeghuis en is rustig ingeslapen.

We bidden dat ze nu een thuis heeft bij God en bidden om troost voor haar man en kinderen en kleinkinderen die nu achterblijven.

ds. Susanne Freytag

Summer School Lutherse Kerk 2022

Van 18 tot en met 22 augustus heb ik mogen genieten van een bijzondere ervaring: de Summer School van de Lutherse kerk Nederland in Wittenberg. Deze reis had als thema "Katholiciteit en internationaliteit" en Lutheranen vanuit heel Nederland deden mee.

Tijdens deze 5 dagen hebben we samen nagedacht over wat het betekent om 'kerk' te zijn. Hoe ziet dat er uit voor onszelf? Voor de Lutherse kerk vandaag en die van vroeger? Wat betekent het om een internationale kerk te zijn?

Over deze vragen hebben we nagedacht tijdens plenaire bijeenkomsten, in kleinere groepen, en op het terras. Er zijn mooie gesprekken en gedachtes uit voort gekomen, waarvan we er een aantal met behulp van de creatieve deelnemers hebben kunnen afbeelden in drie mooie schilderijen!

Naast het vele nadenken en praten, was er gelukkig ook genoeg tijd om Wittenberg te ontdekken. Voor mij was het hoogtepunt de Luthergarten, waar 500 bomen zijn geplant ter ere van 500 jaar reformatie. Als je door de drie parken wandelt, kun je echt zien hoe divers en internationaal de Lutherse kerk is. Kerkelijke gemeenten uit alle hoeken van de wereld hebben er een boom geplant.

Gelukkig is er een website, zodat je de boom ook weer terug kunt vinden. De boom van de Lutherse synode in Nederland was snel gevonden! We konden trouwens ook genieten van heerlijk warm weer, dat maakte het park nog fijner natuurlijk.

Het was erg bijzonder om rond te lopen in Wittenberg en ineens oog in oog te staan met de geschiedenis.

De zondagdienst hebben de meeste van ons gevolgd in de Slotkerk, bekend van de stellingen. Hoewel de originele deuren vervangen zijn, was het nog steeds een bijzondere ervaring om door juist die deuren de kerk uit te lopen. Het verleden wordt ineens tastbaar en je realiseert je dat je deel bent van iets groters dan jezelf.

Het Lutherhuis museum en de stadskerk met daarin het originele doopvont, gaven zo'n zelfde gevoel. Maar ook het leren kennen van Lutheranen uit andere plaatsen in Nederland, de LWF staf in Wittenberg en een aantal internationale (Zoom) gasten, versterkte dit gevoel dat de kerk nog zo veel groter is dan dat we ons kunnen voorstellen.

Helen Nagelhout

4 september 2022

Een zonnige buitendag

Na vijf jaar samen buitendagen organiseren was Heusden dit jaar weer aan de beurt. Wat zullen we doen? Alles was al bedacht en gedaan: stads- en parkwandelingen, barbecues… Vooral met het oog op de (zeer) oud wordende Lutherse Mens kozen we nu voor een bootreisje over de Maas.

Het was spannend, over het al dan niet kerkverkoop en al dan niet actieve herinneringen aan welke afspraken ook, was het zaak om toch weer samen in hetzelfde schuitje te stappen – en dit keer letterlijk. Gelukkig druppelden de aanmeldingen geleidelijk aan binnen en uiteindelijk zaten we voor ons doen met een kleine 40 mensen behoorlijk vol in het kleine Lutherse kerkje in Heusden.

Open onze oren…

Onze predikant Susanne Freytag had haar beste beentje voorgezet met een prachtige liturgie en een hoopvolle preek over het openstaan voor signalen om te kunnen kiezen voor het goede, op basis van Jesaja 6: 8-13 en Marcus 7: 31-37. Samen vierden we het avondmaal vooraan in de kerk rond de altaartafel.

Orgelpedagoog Reinier Korver was zo vriendelijk om in te vallen – en speelde prachtig, ondanks de toetsen van het monumentale Vollebregt-orgeltje die bleven hangen door de lange droge zomer. De positieve kant van deze medaille was dat we opnieuw een schitterende warme dag hadden, ideaal voor een tochtje op het water.

Vaartocht in de zon

Eenmaal aan boord bleef vrijwel iedereen op het bovendek, genietend van het uitzicht, de overdadige zon, een koel briesje vanaf het water. En

natuurlijk genoten we van elkaars gezelschap. Voorzichtig werd er gemixt en maakten we onderling kennis met wie we nog niet kenden. De meiden brachten ons al balancerend koffie met gebak, en later wat we maar wilden drinken.

Het schip van Wiljo schoof de historische haven van de vesting uit en voer over de Bergsche Maas richting de sluis bij Andel, en later langs de oevers

van de Afgedamde Maas, om het eiland van Nederhemert. We kwamen langs de stormvloedkering, de oude fabriek van Jonker Fris, de Heusdense scheepswerf, recreatiehuisjes, de kerktoren van Wijk, de veerpont van Nederhemert, deftige restaurants en kroegjes,

Jolige kapitein

Frederik Hilwig zou eigenlijk iets vertellen over de omgeving, waar hij geboren en getogen is. Maar de kapitein bleek ook over te lopen met verhalen over de streek. Dat werd een hilarische act, want daar klopte helemaal niets van. De kapitein vertelde honderduit over de baron Van Wageningen (= Van Wassenaer) en over het pontje dat zondags maar één keer kerkgangers over zou zetten van Nederhemert-Zuid naar –Noord of precies

omgekeerd. Iedere anekdote oogstte eerst verbazing, maar daarna grote hilariteit bij de Heusdenaren. Het maakte ook niet veel uit, de meeste Lutheranen aan boord waren gezellig met elkaar aan de praat.

Na deze prachtige tocht sloot dominee Susanne met een stijlvolle vesper in het kerkje deze bijzondere Buitendag 2022 af.

Klazien Laansma

Meer foto's staan op de website lutherzuidnederland.nl Ga naar: Activiteiten Buitendag/gemeentedag en klik dan op Buitendag 2022

Babysokjes

Voor het diaconaal project van onze gemeente zijn er babysokjes te koop.
Ze worden met de hand gebreid door Lia Eekel.
De opbrengst gaat 100% naar de Stichting Kinderhulp Armenië.

Deze sokjes zijn zeer geliefd, omdat het uitschoppen wordt verhinderd door het koordje.
Wilt u een andere kleur of grotere maat, neem dan contact op met Lia Eekel.

Voor € 3,00 per paar steunt u een goed doel.

Wilt u bestellen dan kan dat via e-mail: lia.eekel@gmail.com of per telefoon 040-253 21 75

bloembinderij In de Roos

Dagelijks keuze uit zo'n 60 verschillende snijbloemen, rozen en seizoensbloemen meer dan 10 verschillende bladmaterialen

St. Jacobslaan 21, 6533 BP Nijmegen

ook telefonisch of per email bloemen bestellen
en laten bezorgen - online of in de winkel betalen

bloembinderijinderoos@gmail.com
www.bloembinderijinderoos.nl
024 - 3503036

Adverteren in de Lutherroos ?

Jazeker, dat kan.
Advertenties moeten wel passen bij het karakter van de Lutherroos en haar lezerspubliek.
Heeft u vragen of wilt u meteen al advertentieruimte reserveren; neem dan contact op met de redactie
Wij sturen u graag de advertentiekaart toe.

Gefeliciteerd !

Verjaardagen in Zuid-Nederland

Wij vermelden hier de leden die 75 of 80 jaar en ouder worden

Jarigen van 23 oktober t/m 18 december 2022

24-okt	82	Hr. L. Riedle	Hoogerheide
27-okt	85	Mw. M. Lankreijer	Veldhoven
1-nov	97	Mw. J.A.M. van der Horst-Spruit	Best
4-nov	87	Mw. I.I. Heimplaetzer-Köster	Brunssum
10-nov	80	Hr. T.S.J. IJwema	Nijmegen
11-nov	75	Mw. C.J.J. Minnen	Roosendaal
21-nov	84	Mw. M. Versteegh	Wijk en Aalburg
24-nov	80	Mw. O.M. Broeksma-van der Scheer	Eindhoven
27-nov	91	Mw. L. van der Wal	Nijmegen
29-nov	81	Hr. R. Müller	Nunhem
6-dec	75	Mw. S.L. Otten-Oosterdijk	Nijmegen
10-dec	101	Mw. S.C. de Bruijn-van Dorp	Heerlen
11-dec	86	Mw. M.H. Teunissen-Pot	Wijchen
15-dec	81	Hr. J.G.M. Volleberg	Eindhoven

Wanneer u geen prijs stelt om bij de verjaardagen genoemd te worden, kunt u dit doorgeven aan de redactie.

Pastoraat ds. S.J.A. Tempelaar
Algemeen/info mw. M. de Vries-Dix

Oorlog en Vrede

In de gemeente Bergen op Zoom waren afgelopen zomer geen bijeenkomsten. Wel waren er persoonlijke contacten. Ook al zat ik op de camping: het pastoraat ging gewoon door. Inmiddels zijn er twee vieringen in het najaar gepland. De data vindt u in de agenda achterin deze Lutherroos.

Oorlog en Vrede

Nooit wordt er vuriger naar vrede verlangd als in tijden van oorlog. Dat is niet nieuw.
W.O.-II heb ik gelukkig zelf niet meegemaakt maar - geboren in 1947 - heb ik wel herinneringen aan de tijd daarna. De slogan "nooit meer oorlog" is mijn hele leven een leidraad geweest.
Als er ergens oorlog was, woedde die meestal ver weg. Altijd dacht ik: hoe is het mogelijk dat mensen dit nog niet afgeleerd hebben. En nu is er zo'n afschuwelijke oorlog in Oekraïne. God, wat moeten we hier mee? Hoe kan dat op die mooie aarde die het toch al zo zwaar te verduren heeft door onze hele manier van leven.

Nooit wordt God meer en vuriger gezocht en aangeroepen als in tijden van grote nood en oorlog. Een houvast in deze situatie is het om opnieuw de bijbel te bestuderen. Ditmaal aan de hand van "Het Oerboek van de mens – De evolutie en de bijbel" van Carel van Schaik en Kai Michel, verschenen in 2016. Het boek gaat over de achtergronden van de bijbelse verhalen, de historische en culturele ontwikkelingen, de natuur van de mens en de veranderingen in de samenleving. Er is zoveel gebeurd in het bestaan van de mensheid dat invloed gehad heeft op de manier waarop mensen leefden en met elkaar omgingen. En met steeds weer nieuwe vraagstukken waarmee ze geconfronteerd werden. We moeten niet vergeten dat de bijbel in een tijdsbestek van ongeveer 1000 jaren geschreven is Van wat de mensen toen meemaakten zijn belangrijke sporen terug te vinden in de bijbel. Door wetenschappers met andere kennis en andere invalshoek dan de bijbelwetenschappen en de theologie is gezocht naar die sporen. Die kunnen helpen de bijbel (nog) beter te begrijpen.

Hiermee bezig zijn, is voor mij ook bezig zijn met wat er in onze tijd gebeurt. In de bijbelse tijden hadden mensen ook te maken met geweld , oorlogen, ziektes, hygiëne, seksualiteit, droogte en overstromingen en nog vele andere bekende onderwerpen. Voor ons belangrijke zaken waarover we ook in de bijbel al lezen, maar waarvoor we vanuit de theologie niet de aandacht hebben die ze verdienen. En dat terwijl deze vraagstukken wel ons geloof raken. De Bijbel biedt voor mij een wezenlijke basis om met deze onderwerpen bezig te zijn.

Ik ben voorlopig nog niet uitgestudeerd op deze kant van de bijbel. Dus ik ga er nog even mee door, in de hoop dat ik er op een dag over kan vertellen. Maar één ding wil ik vast kwijt. De mens en de aarde zijn niet voor vernietiging geschapen. Dat zou toch niet te rijmen zijn met een liefdevolle God. Alles is juist erop gericht om ons te behoeden voor onheil. Voor wie toch ellende ondervindt, hebben de bijbelschrijvers hartstochtelijke psalmen en welgemeende woorden van troost en nieuw leven.

ds. Fia Tempelaar

Kern Eindhoven

Contact Pastoraat:	mw. L. Rampelt [lenybouwman@gmail.com] 06-44766775
Gastpredikanten / organisten:	mw. E.M. Eekel-Schendelaar
Present / ouderencontact:	mw. A. Hoyer
Kinderoppas:	hr. R. Schaak
Diaconie Eindhoven	NL06 RABO 03737 44439

Agenda

Donderdag	3 nov.	19:45 u.	Kerncommissie	mw. A. Hoyer
Dinsdag	8 nov.	14:30 u.	Cursus Leren van Luther	Dommelhoefkerk
Donderdag	10 nov.	18:00 u.	Bijbelgesprekgroep	Dommelhoefkerk
Donderdag	8 dec.	10:30 u.	Adventsochtend	Fam. Oosterveer

Berichten uit Armenië

Op 11 september, een stralende zondag, had de heer Jaap Langenberg een autorit uitgeschreven. Vanuit Alkmaar vertrokken er 18 auto's met 39 personen iedereen betaalde €10 inleggeld voor de Armeense kinderen. Deze €400 is weer een geweldige aanvulling voor het studiefonds.

De route ging vanaf de Alkmaarse Poort naar de Schermer, de Zaanse Schans en via de Starnmeer met een stop in Neck voor koffie en appelgebak, aangeboden door de Vereniging Interessante Automobielen (VIA), via Oost Grafdijk terug.
De mensen waren heel enthousiast over de route via de dorpjes in Noord-Holland en Jaap beloofde voor volgend voorjaar een nieuwe bloembollenrit te gaan organiseren.

Vanuit Snogh kregen we bericht dat Ghuschick een heel gezellige week op een camping had georganiseerd.

Een camping was voor de kinderen iets nieuws en ze waren er heel blij en gelukkig aan het spelen en muziek aan het maken.
Ghuschick kijkt er met heel veel plezier op terug.

Armine heeft voor het studiefonds een nieuwe leerlinge aangedragen. Ze komt uit het dorp Saratak en is 18 jaar, ze heet Fenya Serobyan en studeert talen aan de universiteit in Yeravan.

Verder is Armine erg onder de indruk dat de oorlog weer oplaait, de vorige heeft in haar omgeving aan 100 jonge jongens het leven gekost.
Ze hoopt dat deze zinloze strijd gauw weer voorbij zal zijn.
Ik hoop het met haar.

Hartelijke dank weer voor uw gedane giften via de Eindhovense diaconierekening van de kerk NL06 RABO-03737 44439

Thea Dik.

Pastorale zorg

Wat verstaan we daaronder en hoe geven we het vorm?

Vanwege de herverdeling van de werkzaamheden van ds. Susanne Freytag in Zuid-Nederland na het emeritaat van ds. Willem Boon heeft de kerkenraad besloten dat er in elke kern een pastoraatsgroep komt die samen met de predikant het pastoraat oppakt.

Op 15 september is de pastoraatsgroep Eindhoven voor het eerst bij elkaar geweest.
De groep bestaat uit de volgende leden: ds. Susanne Freytag, Leny Rampelt (contactpersoon), Elly van der Borgh, Irene Oosterveer, Annegret Hoyer en Hermien Lindeijer.

Er is besloten tot de volgende werkwijze:
Het plannen van afspraken kost onnodig veel tijd. Daarom zal dit door een contactpersoon gedaan worden.
Leny Rampelt is bereidt deze taak op zich te nemen.
In het kerkblad zal haar naam, telefoonnummer en mailadres worden vermeld.
Leny krijgt van de predikant data en tijd door waarop gepland kan worden.

Als iemand een gesprek wil, of door wil geven dat iemand anders behoefte heeft aan een gesprek met iemand van het team of met de predikant kan er met Leny contact worden opgenomen.

Op deze manier hopen we zo veel mogelijk tegemoet te komen aan de vraag om pastorale zorg. Omdat we onder pastorale zorg ook het 'omzien naar elkaar' verstaan, willen we ook de onderlinge band tussen onze gemeenteleden versterken, door middel van een vijftal groothuisbezoeken.

Hiervoor zullen alle gemeenteleden t.z.t. middels een persoonlijke brief worden uitgenodigd.
Uiteraard zal dit wel enkele maanden in beslag gaan nemen.
De eerste bijeenkomst staat gepland voor woensdagavond 26 oktober, de anderen zullen in het nieuwe jaar plaatsvinden.

Hermien Lindeijer

Zondag 30 oktober Muzikale ochtend DORELU

Thema Vrede

Op zondagmorgen 30 oktober houden we weer een gezamenlijke DORELU muzikale ochtend van en voor gemeenteleden. Wij geven samen aan deze ochtend vorm. Het begint met een kort ochtendgebed en daarna volgen muzikale en andere bijdragen, zoals gedichten, voorgedragen door gemeenteleden. We gaan ook samen liederen instuderen.

Het thema 'Vrede' zal als een rode draad door deze ochtend lopen. Er zijn ook vele mooie liederen met het thema vrede. In deze tijd groeit het verlangen naar vrede. Zo kunnen we zingen, luisteren en mediteren over dit belangrijke thema.
Jezus zegt: "Ik laat jullie vrede na; mijn vrede geef ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan."(Johannes 14:27)
Vanaf 10:15 uur bent u welkom voor een kop koffie of thee voorafgaande aan het ochtendgebed.
Het ochtendgebed met aansluitend programma begint om 11:00 uur.
Na het programma genieten we nog samen van een eenvoudige lunch.

Dit alles zal duren tot ongeveer 13:00 uur.
Graag willen wij vragen, als u een bijdrage heeft in welke vorm dan ook, dat aan ons door te geven opdat wij daar een klein programma van kunnen maken.

Opgave bij ds. Susanne Freytag mail:
ds.freytag@lutherszuidnederland.nl
of tel: 06 4395 5283

De voorbereidingscommissie.
Aaf Romeijn, Klaas Reijenga, Lia Eekel,
Esther van der Panne en Susanne Freytag.

Collectes

Op zondag 23 oktober
is de collecte bestemd voor de Luther Stichting. Deze stichting is de Nederlandse vertegenwoordiging in de Martin Luther Bund en bevordert o.a. ondersteuning van Lutherse minderheidskerken in Europa en verder.
Een kleine greep uit hun projecten: twee instellingen in Brazilië die door corona in ernstige nood verkeren, een wezenopvang in Bulgarije, een kindertehuis in Litouwen en een gaarkeuken in Suriname.

Op zondag 30 oktober
In de DoReLu muzikale ochtend zal er voor de Zending in de Golfstaten gecollecteerd worden. In de Golfstaten werken miljoenen arbeidsmigranten. Ze maken lange werkdagen onder erbarmelijke omstandigheden om geld te verdienen voor hun familie ver weg. Veel van deze arbeidsmigranten zijn christen en willen graag meer weten over de Bijbel, maar kunnen zelf niet lezen.
Het Bijbelgenootschap in de Golfstaten traint voorgangers in storytelling: een vertelmethode waarbij bijbelverhalen mondeling worden doorgegeven. De eeuwenoude verhalen komen zo tot leven en krijgen betekenis in het leven van de arbeidsmigranten. De Bijbel geeft hen zo moed en kracht.
Hoewel het aantal christenen in het Midden-Oosten in snel tempo afneemt, is een tegenovergestelde trend zichtbaar in de Golfstaten. Hier groeit de kerk door de grote toestroom van arbeidsmigranten uit landen als India, Nepal, Sri Lanka, Ethiopië en de Filippijnen.

Op zondag 13 november
collecteren wij voor Oekraïne.
Het Nederlands Luthers Genootschap, samen met de Lutherstichting, doet een dringende oproep om de kerken en mensen in Oekraïne te ondersteunen. Na de Russische invasie in Oekraïne is steun voor de mensen in Oekraïne die op de vlucht zijn of in shelters zitten, heel hard nodig. Velen zijn verdreven van hun thuis en zoeken elders veiligheid. Er is een enorme behoefte aan primaire levensvoorwaarden: water en eten.
Uw donatie aan het Nederlands Luthers Genootschap gaat rechtstreeks naar de Lutherse Wereldfederatie. De LWF coördineert niet alleen de hulp aan de kerken en de mensen in Oekraïne, maar ook de humanitaire hulp in de buurlanden Polen, Slowakije, Roemenië en Hongarije via de lutherse kerken aldaar. ‘Deze steun is van levensbelang voor alle mensen die een schuilplaats zoeken tegen geweervuur en bombardementen,’ zo zegt secretaris-generaal Anne Burghardt van de LWF. ‘Elke donatie telt.’

Op zondag 11 december,
3e Advent collecteren wij voor het kindertehuis in Armenië. Een gemeenteproject dat wij al vele jaren ondersteunen.
In het weeshuis wonen niet alleen wezen, maar ook brengen ouders of alleenstaande moeders hun kinderen er naar toe als ze niet meer in staat zijn om voor ze te zorgen. Het weeshuis staat er garant voor dat het hun nieuwe thuis wordt. Ook als ze later een baan hebben en gaan trouwen, trouwen ze vanuit het weeshuis.
Voor de kleuters die dit jaar naar de basisschool gaan, is er vanuit het Armeense kinderfonds €100,- per klas toegezegd. Dat is een jaarlijkse vreugde. De kinderen krijgen dan een leuke schooltas, rugzak, schriften, pennen en kleurpotloden. Daar zijn ze altijd heel trots op.
De kinderen die van school gaan, mogen naar een camping. Voor anderen wordt een kamp georganiseerd.

U kunt uw bijdrage ook overmaken op onze diaconierekening onder vermelding van het collectedoel.
Het rekeningnummer van de Diaconie: Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland, locatie Eindhoven, is: NL57 RABO 03737 44439.

Tom Tempelaar

Donderdag 10 november

DoReLu Bijbelgespreksavond

Dit seizoen hebben we als overkoepelend thema gekozen voor: Bijbel en economie
We zullen op deze avond enkele van Jezus' gelijkenissen bekijken. Jezus gebruikt ter verduidelijking van het handelen van God regelmatig beelden uit de economie. Jezus heeft het over talenten, schatten, belasting, schulden enz. Wat leren we hieruit over de economie van God?

De avond beginnen we om 18:00 uur met een gezamenlijke maaltijd.
Het programma begint vervolgens om 19:00 uur.

Wilt u zich voor de maaltijd aanmelden bij
ds. Susanne Freytag
ds.freytag@lutherszuidnederland.nl
of 06-4395 5283

ds. Esther van de Panne, Nieuwe predikant Remonstranten

Zondag 2 oktober is ds. Esther van de Panne ingezegend als predikant van de Remonstrante gemeente Eindhoven. Wij als Lutherse gemeente heten haar ook van harte welkom.

Adventsbijeenkomst

Midden in de Adventstijd, op weg naar kerst, willen we een gezellige koffiemorgen houden. Dat zal zijn op donderdag 8 december vanaf 10:30 uur bij de familie Oosterveer, Leeuwenbeklaan 14, Waalre.

We beginnen met koffie en sluiten af met een broodje en een kop soep.
Op deze ochtend zullen we luisteren naar een verhaal, gedichten en samen zingen. Wie dat wil kan ook iets mee nemen om bij te dragen aan de ochtend, Dat kan een gedicht zijn, een verhaal, een lied, alles wat voor u bijdraagt aan de sfeer van deze tijd van het jaar.
Ieder die wil komen is van harte welkom.

Graag wel aanmelden dat u wilt komen.
Irene Oosterveer, voorzitter@lutherszuidnederland.nl
of tel: 040-223 0960.

Eindhoven

Uit de kerncommissie

De kerncommissievergadering was op 1 september ten huize van Annegret Hoyer.

De volgende punten kwamen daar aan de orde:
- Het dienstenrooster werd gecorrigeerd en aangevuld.
- De alternatieve Marathondag is op 9 oktober. Wij gaan dan met de gemeenteleden die zich opgegeven hebben pannenkoeken eten in een pannenkoekenhuis in de regio. Lia en Dick Eekel organiseren dit.
- Het vergaderrooster van de kerncommissie werd gewijzigd om zoveel mogelijk op de kopijdatum van de Lutherroos aan te sluiten. De eerstvolgende vergadering is nu op 3 november. De Adventsbijeenkomst met lunch is gepland op 8 dec bij de familie Oosterveer in Waalre.
- Er wordt ook een aparte Duitse Adventsbijeenkomst gehouden voor Duitsers van alle gezindten. Meer informatie bij ds. Freytag.
- De cursus Leren van Luther gaat weer van start met vier middagen in de Dommelhoefkerk. (27/9; 11/10, 25/10 en 8/11).
- Er is een pastoraal bezoekteam opgericht dat 15 september voor het eerst bij elkaar komt.
- Leny Rampelt is gevraagd om zitting te nemen in de kerncommissie en zij heeft daar positief op geantwoord. Tom Tempelaar vraagt officieel toestemming aan de kerkenraad.

Tom Tempelaar

Kern Heusden

Algemeen:	mw. H. Haaksema	073-511 7006
Pastoraat/Gastpredikanten:	mw. J. de Kruijf	hannydk@planet.nl
Diaconie Heusden	NL14 RABO 0374 3935 16	

Najaarsberaad 30 oktober

Wat een zomer! Deze zinderende tijd is volop uitgebuit om 'in te halen' wat de afgelopen jaren niet kon. Bezoek aan familie en vrienden, uitgestelde jubileum- en trouwfeesten, cultuur en festivals.

Bij het schrijven van dit stuk is de ergste augustushitte voorbij en komen de eerste kerkgenoten terug van hun vakantiebestemmingen. Als alles goed gaat, zien we elkaar weer met regelmaat op zondag in de kerk. Ook iets om naar uit te kijken!

Plannen maken

Hoe gaat het nu verder in onze kleine community van Luthers Heusden? We zijn de laatste jaren op allerlei manieren actief geweest in Luthers Zuid-Nederland, in de Heusdense kerken en met algemene activiteiten in het Heusdense. Wat willen we en wat kunnen we de komende jaren? Aan leuke plannen en goede zin geen gebrek. Soms aan menskracht. Heb jij zelf ideeën die je graag vorm wilt geven? Deel ze met elkaar en met ons op 30 oktober na de dienst van Hervormingsdag. Dan bespreken we zo concreet mogelijk samen onze voornemens.

We gaan eerst koffiedrinken in de Grote Kerk. Om ca. 11.30 uur komen we samen in onze Lutherse kerk voor dit najaarsberaad.

Let op: de Hervormingsdag-dienst in de Grote of St-Catherinakerk begint om 10.00 uur!

Klazien Laansma

In Festo St. Nicolai,

Orgelbespeling met onbestaanbare meesterwerken

Op 12 november 2022 om 16:00 uur verzorgt Ben de Rooij, een van de organisten te Heusden, een orgelbespeling in de St. Jan te Waalwijk. De St. Jan is een (inmiddels monumentale) neo-Byzantijnse basiliek die tegenwoordig ook museum is.

Omdat op deze dag in november de Goedheiligman in Nederland arriveert zal deze orgelbespeling geheel in het teken staan van zijn verjaardag. In de negentiger jaren van de vorige eeuw ontdekte Bernard Winsemius in de diverse Europese muziekarchieven een aantal tot dan toe onbekende meesterwerken.
Ben de Rooij zal een aantal van deze werken ten gehore brengen. Op het programma staan de componisten Scheidemann, J.S. Bach, Krebs en Mendelssohn.
Toegang is gratis, aan de uitgang een collecte ter bestrijding van de onkosten.

Kern Nijmegen

Afspraken pastoraat:	Lilo Dankbaar (lilo.dankbaar@gmail.com)	024-323 7823
Coördinatie:	prof. dr. M. Matthias	
Bankrekening Kern Nijmegen	NL78 INGB 0000 9740 48 Evang-Luth. Gem. Zuid-Ned.-Kern Nijmegen	
Diaconie ELGZN-Nijmegen	NL81 RABO 0373 7444 47	

Kern Nijmegen

Collectes

31 oktober Luther stichting - Hervormingsdag

6 november Collecte Kerk in Actie Zending

Zambia: Uitzending Thijs en Marike Blok

In Zambia groeit de kerk. Goed opgeleide predikanten zijn hard nodig. De theologische faculteit aan de Justo Mwale University in Lusaka biedt kwalitatief goed theologisch onderwijs. Thijs en Marike Blok zijn als theologiedocenten door Kerk in Actie naar deze universiteit uitgezonden. De predikanten die zij samen met hun Zambiaanse collega's opleiden, leveren een waardevolle bijdrage aan kerk en samenleving. In de opleiding is ook aandacht voor praktische onderwerpen zoals hiv/aids, man-vrouwvraagstukken, mensenrechten, politiek, voedselveiligheid en klimaatverandering.

20 november Voedselbank Nijmegen - Overbetuwe

27 november Collecte Protestantse Kerk Pastoraat

Samen gedenken in dorp of stadswijk

De gemeenten en pioniersplekken van de Protestantse Kerk in Nederland bieden aan het einde van het jaar steeds vaker gedachtenismomenten aan voor wijk- of dorpsbewoners die te maken hebben gehad met verlies en rouw. Deze vorm van pastoraat geeft mensen de gelegenheid om samen stil te zijn en naar muziek te luisteren, waarbij er uiteraard ook altijd een luisterend oor is. Oog hebben voor mensen buiten en binnen de kerk is een onmisbaar onderdeel van gemeente zijn.

4 december Collecte Kerk in Actie - Zending

Syrië: De kerk als plek van hoop en herstel

Door de jarenlange burgeroorlog moesten veel inwoners van Syrië vluchten en zijn er veel religieuze gebouwen verwoest. De kerk in Syrië wil ondanks alles een baken van hoop blijven. Kerk in Actie ondersteunt hen bij het herstel van kerkgebouwen, scholen, bejaardenhuizen en gemeenschapscentra, kortom bij het weer opbouwen van de kerkelijke en burgerlijke gemeenschappen. Herstel van de kerk - het hart van de christelijke gemeenschap - betekent immers herstel van de hele samenleving en hoop voor de toekomst.

18 december Collecte Kerk in Actie Binnenlands diaconaat

Vrolijkheid in asielzoekerscentra

Een op de drie vluchtelingen die naar Nederland komen is jonger dan achttien jaar. Ze hebben vaak nare ervaringen achter de rug en hun bestaan in Nederland is nog jarenlang onzeker. Stichting De Vrolijkheid organiseert wekelijks meer dan honderd kunstactiviteiten in bijna dertig asielzoekerscentra. Dans, theater, muziek, nieuwe media en beeldende kunst zijn instrumenten om de veerkracht van de jonge azc-bewoners te versterken en hun talenten tot bloei te laten komen.

Annemarie van Diepen, diaconie

Regenboogviering

Op zondag 6 november vieren we dat iedereen zichzelf mag zijn en welkom is in het huis van God. Hoe je geaardheid ook maar is. En hoe je de liefde ook maar beleeft.

"Is dat nou nodig, een aparte viering?" vroegen sommige van onze gemeenteleden zich af. "Het spreekt toch vanzelf dat iedereen welkom is? Wij Lutheranen zijn toch altijd heel open?" Dat laatste is waar. Hoewel het nuttig blijft om te onderzoeken of de mensen die buiten staan, onze kerk ook als open ervaren.

Maar of het vanzelf spreekt? Zolang er nog negatieve geluiden klinken in de samenleving over mensen die LHBT+ zijn (helaas ook vanuit kerken), is dat niet vanzelfsprekend. Daarom besteden wij een kerkdienst aan het vieren van de verscheidenheid. Voorganger is ds. Maarten Diepenbroek en er is gitaarmuziek van Katarina Wolf.
Na afloop is er thee of koffie met wat lekkers erbij.

Helene Stafleu

Open Monumentendag 2022

Zoals alle jaren is open monumentendag altijd weer bijzonder. De kerk is open en beschikbaar voor iedereen. Het is een kerk waar wij trots op zijn en werken dus graag mee om mensen te ontvangen, uitleg of informatie te geven of gezellig een praatje te maken.

Dit jaar hebben wij besloten om de Bijbelse school wandplaten van E.S. Hardy en de Bijbelse verhalen op vilt ten toon te stellen. Het was even een puzzel hoe dit goed ten toon te kunnen stellen maar uiteindelijk werd het ook echt een succes.
Wij hebben veel complimenten ontvangen met daarbij ook verhalen van herkenning van een aantal bezoekers. Besloten is dit volgend jaar zeker te herhalen.

Onze tuingroep draait met veel enthousiasme, maar zonder inkomsten. Omdat er soms toch plantjes gekocht moeten worden, organiseerden we op zaterdag een plantjesmarkt. Er werden stekjes uit de eigen tuinen van de tuingroepmedewerkers verkocht, en dat leverde het mooie bedrag van € 60.- op.

Op zaterdag was het weer nogal druilerig maar desondanks hebben wij toch 50 volwassenen en 2 kinderen in de kerk mogen verwelkomen.
Zondag waren er 74 volwassenen en 4 kinderen.

Helene Stafleu en Coby Bouwens

Uit de kerncommissie

We openden de vredesweek dit jaar met een mooie dienst, waarbij we het verhaal hoorden over de dochter van Jephta. De ene generatie offert de andere, in plaats van op God te vertrouwen.

Ook is er vanuit onze kerk deelgenomen aan de stiltekring in de stad en aan de vredesoptocht.
De Raad van Kerken heeft opgeroepen om vrijwilligers te sturen om mee te helpen bij een actie in de supermarkt. Hier wordt persoonlijk aan mensen gevraagd om iets extra's te kopen, dat gedoneerd kan worden aan de Voedselbank. We zoeken hier nog vrijwilligers voor.

De kerk van de Nazarener kan weer gebruik maken van haar eigen gebouw.
Zij blijven nog wel op vrijdagmiddag in onze kerk 'Open Kerk' houden. Wij helpen daar op afroep aan mee.

Wij hebben een bericht ontvangen dat onze vaste organist, Leo Quaijtaal, ziek is en momenteel nog in de St. Maartenskliniek ligt. Wij wensen hem en zijn familie sterkte en beterschap toe. In gedachte zijn wij bij jullie.

Dialoogtafel

16 september jl. zijn wij weer bijeengekomen. Thema: gezocht: geluk.
Het is altijd weer bijzonder met hoeveel openheid mensen met elkaar in gesprek gaan.
2 november staat er weer een dialoogtafel gepland. Thema en locatie nog niet bekend.

Coby Bouwens

Kern Nijmegen

Collectes augustus - september

Opbrengst en verantwoording

21 aug.	€ 42,00	Kerk in actie, zending - Koptische kerk in Egypte
28 aug.	€ 20,25	Kerk in actie - Jong protestant
18 sept.	€ 70,16	Vredesweekcollecte Kerk in actie Zending - Colombia, vrouwen als vredestichters

Annemarie van Diepen, diaconie

Nijmegen in dialoog

De Lutherse kerk blijkt een welkome plek voor de stad Nijmegen. Wij participeren als Lutherse gemeente in het initiatief: Nijmegen in Dialoog.

Woensdag 26 oktober
Landelijke week van de Dialoog :
thema **Samen thuis**.
Aanvang 19.00 uur.

U kunt zich opgeven via
aanmelden@luthersekerknijmegen.nl
Mirjam Schuilenga

31 oktober 2022

Hervormingsdagdienst

Op maandagavond 31 oktober om 19:30 uur houden we een dienst op de gedenkdag van de hervorming. Waarom zouden we de hervorming gedenken? En waarom een dienst? Het is goed erbij stil te staan waar we als lutheranen en als protestanten vandaan komen.
Het ging in de hervorming in de kern om een nieuwe manier van geloven die grote gevolgen heeft gehad op alle terreinen van het leven. De gelovige mens kwam centraal te staan. In deze dienst gaan we in op wat de hervorming te weeg heeft gebracht voor het geloof.
De Lutherse gemeente nodigt graag iedereen uit die met ons deze dag wil gedenken.

ds. Susanne Freytag

Kern Zuid-Limburg

Contact pastoraat:	mw. G. Boon (gerda.boon@hotmail.com)	06-3610 9177
Diaconie:	mw. K. Mulder	
Ledenadministratie:	mw. G. Boon	
Coördinatie:	dhr. H. Oosterveer	
Diaconie ELGZN-Zuid-Limburg	NL57 RABO 0373 7110 26	

Diaconaal project

'Kom op de soep' in 'Op de hoek'

Wat kunnen wij als kerkgemeenschappen voor mensen in Parkstad betekenen? Deze vraag kwam naar voren door het aanbod van Kerk in Actie van de Protestantse Kerk Nederland (PKN) aan de Protestantse Parkstadgemeente om mee te denken over een diaconaal project en om financiële middelen beschikbaar te stellen. Om het draagvlak te vergroten werden een aantal kerkgemeenten uit de regio bij het overleg betrokken.

Het plan was om een pop-up locatie in Heerlen-centrum te zoeken voor een open inloop. Om de twee weken zou de locatie geopend zijn op de zondagmiddag tussen 14.00 en 17.00 uur.
Het initiatief zou "Kom op de Soep" heten en het was de bedoeling dat er aan de bezoekers een kop soep met een broodje aangeboden zou worden. Zo hoopten we dat mensen elkaar op de zondagmiddag, voor sommigen de eenzaamste middag van de week, konden ontmoeten. Ook kan zo duidelijk worden waar bezoekers verder behoefte aan hebben.

Er werd naar een geschikte locatie gezocht en toen die niet gevonden werd kwamen we uit op het kerkgebouw van onze Lutherse kerk in Meezenbroek. Corona verhinderde dat we daar konden beginnen, omdat we ons in de kleine bijgebouwen niet aan de Coronaregels konden houden.

Wel is er in die tijd gewerkt aan de vernieuwing van de keuken en aanpassing van de ruimtes. Vooral omdat de ruimtes inmiddels ook verhuurd worden aan de Stichting Wijkpresentie, die een locatie zocht waar de doordeweekse activiteiten georganiseerd kunnen worden.
Door de Lutherse Kerk, Stichting Wijkpresentie en de Diaconie van de Protestantse Parkstadgemeente wordt op de achtergrond gewerkt aan plannen voor het aanpassen van de kerkzaal, de organisatiestructuur, gezamenlijke huisregels en vrijwilligersbeleid.

Ook is er een samenwerkings-overeenkomst in voorbereiding voor alle drie de partijen. En er is een naam bedacht voor de Locatie, namelijk: "Op de Hoek".

Dankzij de ondersteuning van de Lutherse Kerk, van KIA en van de Stichting Wijkpresentie worden er middelen beschikbaar gesteld voor de inrichting van de locatie. Via het KIA zijn er ook financiële middelen beschikbaar voor de begeleiding door een professionele kracht in de opstartfase. Deze zal samen met de vrijwilligers bespreken hoe alles in zijn werk kan gaan en wat

de rol van de vrijwilligers zal zijn. Het is de bedoeling in oktober de samenwerkingsovereenkomst te tekenen en op 13 november dit jaar gaan we met de open inloop op zondag beginnen.

Dit zijn allemaal prachtige plannen, maar hiervoor hebben we natuurlijk vrijwilligers nodig om ons te helpen. Er hebben zich ook al een paar Lutheranen aangemeld, maar we vinden het natuurlijk fijn als er nog meer mensen mee willen helpen. We gaan ervan uit dat er per keer vier vrijwilligers nodig zijn. Twee vrijwilligers verzorgen de soep met brood en twee vrijwilligers richten de ruimte in en zijn aanspreekpunt voor onze gasten en bezoekers.

Daarom: wilt u meehelpen, of weet u iemand die mee wil helpen op de zondagmiddag, meldt u zich dan aan bij ondergetekende. Het maakt niet uit of mensen kerkelijk zijn, of welke achtergrond ze hebben. Doel is wel dat we graag samen laten zien wat kerken kunnen betekenen voor de mensen in Parkstad.

U bent natuurlijk van harte welkom om eens langs te komen voor een kop soep met een broodje als we starten!

Vrijwilligers kunnen zich melden bij
Keety Mulder,
keety.mulder@mail.com
tel.nr. 045 5250209

de stichter van de lutherse gemeente Heerlen

Dominee Kupfernagel

Er is onlangs een artikel verschenen van de hand van Marcel Krutzen in het blad 'MijnStreek' over het leven van ds. Johannes Kupfernagel. Bij het koffiedrinken na de dienst van 27 november 2022 zal ds. Susanne Freytag het verhaal vertellen van deze voor de lutherse gemeente Heerlen zo belangrijke dominee.

in de Lutherse kerk Heerlen

23 oktober muziekdienst

In onze dienst van 23 oktober hebben we een speciale muzikale medewerking. Lies Gerhards zal samen met mezzosopraan Anette van Lumich en Ruud Post als begeleiding bijdragen aan deze dienst. Daar verheugen we ons op.

De kerncommissie

Zuid-Limburg

Collectes

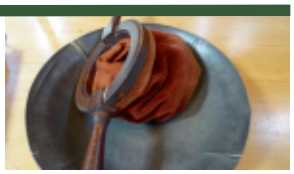

23 okt: Exodus: Hulp tijdens en na detentie.
Iedereen verdient een extra kans. Als mensen vrijkomen willen ze vaak een ander pad bewandelen. Maar dat gaat niet altijd vanzelf. Als Exodus staan wij aan hun zijde en helpen hen vooruit. Gedetineerden, ex-gedetineerden en achterblijvende familieleden zijn bij ons welkom, want we moeten het samen doen.

13 en 27 nov. en 11 dec. Actie Sinterklaasrugzak:
In de omgeving van onze kerk in Heerlen wonen veel kinderen waarvan de ouders het financieel niet breed hebben. Dat zal dit jaar, met de gestegen energieprijzen en de inflatie, echt niet beter zijn maar eerder slechter. De afgelopen twee jaar hebben we gezorgd dat er 50 kinderen uit deze gezinnen een rugzakje kregen met Sinterklaascadeautjes en wat strooigoed en een chocoladeletter, zodat zij ook cadeautjes van Sint kregen.

De ouders, maar vooral ook de kinderen, waren heel erg blij met deze verrassing. Ook dit jaar willen we weer
verrassen. Per k
uit . Helpt u me
niet uit, maar
kunnen doen. U kunt uw giften ook storten op de rekening van onze diaconie:

Ev. Luth. Gem. Zuid-Nederland, kern Zuid-Limburg
NL57 RABO 0373 7110 26
o.v.v. Actie Sinterklaasrugzak

Keety Mulder

Contactadressen

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Predikant

mw. ds. S. Freytag

☏ 06-4395 5283
St. Jorislaan 14
5611PM Eindhoven

e-mailadres:

✉ **ds.freytag@lutherszuidnederland.nl**

Kerkenraad
Secretaris: hr. T. Tempelaar
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl
tel: 040-262 3104

Rekeningen
Graag de juiste tenaamstelling vermelden.

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
NL43 RABO 0373 7412 51
NL87 INGB 0001 1373 31
NL25 ABNA 0860 1918 42

Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
NL57 RABO 0373 7110 26

Luthers Zuid-Nederland op Internet:
www.lutherszuidnederland.nl

KERKDIENSTEN

Eindhoven

Dommelhoefstraat 1A
Eindhoven
Aanvang 9:30 u.
(tenzij anders vermeld)

23 okt. - 19e z.na Trinitatis
dr. T.H.M. Akerboom [Nijmegen]

30 okt. - 20e z.na Trinitatis
DoReLu-mette
ds. S. Freytag
Muzikale ochtend
(zie pagina 20)
Aanvang 11:00 uur
LET OP! Begin wintertijd

6 nov. - 21e z.na Trinitatis
Geen dienst

13 nov. - 22e z.na Trinitatis
dr. T.H.M. Akerboom [Nijmegen]

20 nov. - Eeuwigheidszondag
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

Heusden

Putterstraat 32
Heusden
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

30 okt. - 20e z.na Trinitatis
dr. L.E. Vos [A'dam]
In Catharinakerk
Burchtstraat 2, Heusden
Aanvang 10:00 uur
LET OP! Begin wintertijd

13 nov. - 22e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag [Eindhoven]

27 nov. - 1e Advent
drs. E.E. Aarsen-Schiering [A'dam]

11 dec. - 3e Advent
ds. B.J.T.M. v. Litsenburg [Eindhoven]

25 dec. - Kerstmis
drs. E.E. Aarsen-Schiering [A'dam]

Alle Adventsdiensten zijn in DoReLu-verband
Aanvang 11:00 uur

27 nov. - 1e Advent
ds. Chr. Duhoux-Rueb [DO]

4 dec. - 2e Advent
ds. E. v.d. Panne [RE]

→→

11 dec. - 3e Advent
ds. S. Feytag [LU]

18 dec. 4e Advent
dr. P. Galama [RE]

KERKDIENSTEN

Nijmegen

Prins Hendrikstraat 79
Nijmegen
Aanvang 10:00 u.
(tenzij anders vermeld)

16 okt. - 18e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal
met een lunch

31 okt. - Hervormingsdag
ds. S. Freytag
Aanvang 19:30 uur

6 nov. - 20e z.na Trinitatis
ds. M. Diepenbroek

20 nov. - Eeuwigheidszondag
hr. T. van Driel

27 nov. - 1e Advent
ds. W.J.H. Boon [Heerlen]

4 dec. - 2e Advent
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

18 dec. - 4e Advent
ds. M. Luijk

Zuid-Limburg

Meezenbroekerweg 70
Heerlen
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

23 okt. - 19e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag
Muziekdienst
(zie pagina 28)
Viering Heilig Avondmaal

13 nov. - 22e z.na Trinitatis
ds. C. Hollemans

27 nov. - 1e Advent
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

11 dec. - 3e Advent
te gast in Eindhoven
ds. S. Freytag
Aanvang 11.00 uur

Bergen op Zoom

Maandag 31 oktober 2022
Aanvang 13:30 uur

Maandag 12 december 2022
Aanvang 13:30 uur
drs J.B. Val en ds. F.J.A. Tempelaar
Dienst in het koor van de Gertrudiskerk
Kerkstraat 7, Bergen op Zoom

lutherszuidnederland.nl